

Ernek a számnak az ára 30 fillér.

Negyvennyolcadik évfolyam.

23. szám.

Debrecen, 1928 június 9.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Prédikáció

a Református Nagygyűlés alkalmával Budapesten
1928 jún. 3. tartotta Dr. Baltazár Dezső püspök.

Alapige: Ján. evangélioma XVII. 15.
„Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem, hogy őrizd meg őket a gonosztól.”

Szeretett Gyülekezet! A kísértés pusztai története folyamán „az ördög egy igen magas hegyre vitte Jézust és megmutatá neki a világ minden országát és azok dicsőségét és monda neki: „Mind ezeket neked adom, ha leborulva imádsz engem. Ekkor monda neki Jézus: eredj el sátn, mert meg van írva: Az Urat, a te Istenedet imádd és csak neki szolgálj!”

Mikor Péter apostol megszomorodik azok felett a szavak felett, amikkel Jézus a maga kínos kimúlása felől jövődől, és kétségbeesve tartóztatja Mesterét a veszedelmek alkalmaitól, Jézus keményen szól reá az életet féltő aggodalmaskodóra: „Távozz el tőlem Sátán, bántásomra vagy nekem, mert nem gondolsz az Isten dolgaira, hanem az emberi dolgokra. Mít használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de az ő lelkében kárt vall”. Mikor pedig ugyancsak Péter a szörnyű nagy-péntek előestéjén a gonoszság diadalának kifejlődése feletti szent zavarodottságában fegyverrel sújtott a fegyveres csapat felé, Jézus a maga hatalmas tudatának fenséges nyugalmaival inti le: „Avagy azt gondold-e, hogy nem kérekhetném most az én Atyámat, hogy adjon ide mellem többet 12 sereg angyalnál. De akkor mimódon teljesednének be az íráások, hogy így kell lenni”.

Jézusnak ezekből a szavaiból is, de számtalan más megnyilatkozásából is egész világosan kitetszik, hogy az ember életét két világ tartja befolyása alatt. Az egyik a földi világ, a másik a mennyei világ. Amoda a testünk törvényei vannak, emide a lelkünk törvényei kötnek. Esmikor Jézus e két világ közé állva keményen Aínálja meg a megosztást, hogy „a test nem használ semmit, hanem a lélek az, amely megelevenít”; mikor a lélek egyetlen kárát nagyobb veszélynek tartja, mint amilyen haszonnak az egész világ megnyerését, „mít használ az embernek, ha

az egész világot megnyeri is, de a lelkében kárt vall”; mikor a világ fiait igéje kétélű fegyverével a bukott angyalok közé sújtja, azt hihetné az ember, hogy a földi világot minden gondolataival, érzéseivel, minden vágyaival, örömeivel, minden félelmével, szomorúságával, minden terheivel és nyomorúságaival, minden kedvességével és szépségeivel együtt mindenestől fogva a kárhozat erkölcsi poklának tartja.

Pedig ha annak tartaná, akkor nem is imádkozott volna halála küszöbén mennyei Atyjához a szentlecke szavaival övéért, így: „Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból”. Ennek a látható földi világnak, amelybe a maga képével és hasonlatosságával, mint az isteni rokonság fénylő bélyegeivel jegyezve helyhezette az Isten az emberi, eredeténél és céljánál fogva is isteni jelentősége és jogosultsága van. Isten teremtette múlandó és örök részekből s amikor az örök részeket, a múlandó alkatrészekből olthatatlan tűzzel kiégeti, amikor a sátnat, mint a villámást, lehajítja az égről, akkor a Fiú az örök alkatrészeket úgy adja az Atya hatalma alá, hogy ezekben is az Isten lesz minden.

A látható világ múló alkatrészeit a Sátán foglalta le magának, az örök alkatrészek az Isten birodalma, amelyben az ő igazságai előtti hódolás, azok szolgálata, az érettük küzdés, áldozás, szenvedés az állampolgári oklevél. Ha kivetne bennünket az Isten a világból, akkor nem állhatnánk a próbáltatások mérlege alá, nem lenne teher, ami megmérné vállaink erejét; nem lenne kísértés, szenvedés, aminek tüzeben módja van az anyagnak a salaktól elválva égni ki, nem tétetnék fel a kérdés, hogy válasszunk az élet és halál, idvesség és kárhozat, Isten és bűn között; ámde akkor nem is tudnánk reá találni a Jézus nyomára, és nem lenne módunk homlokunkra felpróbálni a töviskoronát. Akkor értékét, varázsát vesztené a hívó szó: „Vegyétek fel magatokra az én igámat és tanuljátok meg én tőlem, hogy én szelíd és alázatos szívű vagyok és nyugodalmat találtok a ti lelketeknek. Mert az én igám gyönyörűsége és az én terhem könnyű”.

A Sátán a világ minden országa dicsőségével fizeti a maga imádóit. Pétert nevezi Jézus

Sátánnak. Azért kerül társnak a Sátán mellé, mert az élet megtartását feljebb becsülte az Isten akaratánál, rendelésénél, a lélek idvességénél s mikor Jézus védelmére fegyvert fogott, végzetes tévedésbe esett, mert azt hitte, hogy Jézus emberi segítséggel őrizheti meg a maga életét, hatalmát. Pedig tudjuk, hogy neki mennyen és földön örökélet, teljes és tökéletes hatalom adatott.

Nem azért kéri az Istent, hogy az embereket hagyja meg a világban, mintha neki a maga nagyobb uraságáért, hatalmáért és dicsőségéért, a maga tekintélye védelméért, királysága diadaláért az emberekre s az emberek által, emberek útján, embereken keresztül a világra szüksége volna. Aki meg tudta magától tagadni a kenyeret, kinszet, gazdagságot, a testi gyönyörűségeket, sőt keresztfáján az egész földi életet is, aki a betegségek, nyomorúságok, vakság, siketség, bénaság, gutaütöttség, ördögösség és nyavajatorés kiáltó és néma lelkeit légiószámra oda parancsolta, ahová akarta, aki tusára szállva a félelmek királyával: a halállal, azt magában is, másokban is legyőzte; aki a mennyei dicsőség sok hajlékaival az általa megigazítottak és megdicsőítettek számára szabadon rendelkeznek; aki mind a teremtésben, mind a megtartásban, mind az uralkodásban egyenlő, sőt egy az Atyával, annak nem tud olyat adni, sem földi ember, sem földi egyház, sem földi ország, ami neki a maga akaratából, a maga hatalmából és maga teljes gazdagságából meg ne lett volna öröktől fogva és meg ne maradna mindörökké.

Református vallásunknak és egyházunknak isteni szerzetését és evangéliumi tisztaságát éppen az a világosság mutatja, amelyben előttünk a Jézus teljes hatalma, idvezítő erejének, érdemének és kegyelmének semmi pótlásra és kiegészítésre nem szoruló elégsége áll. Minden pótlás, minden kiegészítés, megkisebbités alászállítja, megcsúfolja ezt az elégséget és Jézust leszállítja a dicsőségnek arról a helyéről, ahol az atya jobbán várja az elevenek és holtak feletti ítéltevést.

A megtévelyedett tanítványok a táborhegyén a Jézusé mellett még Mózesnek, Illyésnek is akartak egy-egy hajlékot építeni. És amíg a Jézus pótlásának bűnében így tévelyegtek, álom szállott reájuk: az értelem alkonya. Aztán az ég és tájakra is felleg borult. Kis idő múltán a tanítványok felébredtek. Felébredtek tiszta hitre, keresztyén öntudatra és ekkor világos értelmük világában már csak „Jézust látták egyedül”. Ezért zendítjük mi a Szent Lélek sebesen zúgó szelét minden felleg ellen, amely hitünk, vallásunk ragyogó napját, feltétlen királyát: Jézust a világ múlt elemeinek és formáinak, bűnben született, élt és meghalt mellékalakok nem létező érdemeinek, elsőségének ki nem járó homályával borítja el.

Jézus azért akarta, hogy hagyjon benne az Isten minket a világban, hogy legyen időnk és

alkalmunk az örömeinkben iránta való hálaadás-sal, a szenvedésekben iránta való engedelmes-séggel, akaratán megnyugovással, bűneinkben töredelmes megbánással, elhatározásunkban megjobbulás fogadásával, a tökéletesség honához, a mennyei világhoz alakítani az életünket. A földi világ eszköz és iskola. Előcsarnoka a nagy jövődönnek, ahová a gonosztól őrizkedve és Isten által őriztetve, a szoros kapun és keskeny úton magunkról a lélek terhét hagyva, alázatosságunk felmagasztalódásával eljutunk.

Földi hazánkat is a mennyei haza szeretetében felmagasztalva tanultuk és tudjuk szeretni. Itt a földön egész világunk a haza minékünk. Ha nincs is olyan nagy, mint a nagy világ, a mi lelkünkben, lelkünk imádságos szeretetének szárnyain szentséges nagyságig nő, káprázatos magasságig emelkedik. Nekünk magyar reformátusoknak a haza első a földön mindennekfelett. Anyánk, Urunk, Királyunk. A tiszteletnek, hódolatnak zászlóját hazánk előtt hajtjuk meg először. Hatalmán kívül nekünk minden más földi hatalom idegen. Egy égi hatalom van felettünk: az Isten; egy földi hatalom: a haza, amelyet szolgálunk. Még ha száraz kenyeret adna is, akkor is tudnánk az életünkkel fizetni érte szívesen.

Földi szentségünk eme világából nem enged Jézus kivenni bennünket. Neki az életét hazája igazságtalanul vette el, mégis hazaszeretetének könnyeivel áztatta porát, mikor eszébe jutott, hogy gonosz ellenség fogja megtiporni. Földi hazánk egy és egész, mint egy és egész a lelkünk, életünk; egy és egész az Istenünk, akiben bízunk eleitől fogva és bízunk mostan is, hogy megőriz a gonosztól. Nemesak attól, amely földi gyarlóság formában mint ó-ember tusakodik bennünk az újjal, hanem attól is, amely történelmi és isteni igazság ellen tusakodva ott is arat, ahol nem vetett, ott szüretel, ahol nem ültetett, míg végre eljő a számadás: külső setétségre vettetéssel, sirással és fogcsikorgatással. Amen.

Dókus Ernő főgondnok úr megnyitó beszéde.

Mélyen tisztelt Diszgyűlés!

Minden nagy folyó, pályája kezdetén, párányi kicsi ér, amelyet egy játszó gyermek keze is kimozdíthat útjából. De úgy van alkotva körülötte a föld, hegyeivel és völgyeivel, síkjával és pusztáival, hogy a kicsiny ér nemsokára duzzadó csermely lesz, majd erős hegyi patakává válik s mire kiér a széles völgybe, esetleg hajókat is hordozhat a hátán.

A magyar református egyház gyülekezeteiből, mint kis élő erek indulnak el hiveink, de világunk úgy van alkotva, történelmi emlékek hegyei és a megvont pálya, eleve elhatározott életutak völgyei, hogy ez a sok, kicsiny ér, az előttünk álló óriási emberfolyamatban megduz-

zadva, hatalmas erővel hömpölyögjön tova, jövőendő ígéretek Óceánjai felé. Lélekemelő látás ez, amelyről egykor a zsoltáríró így énekelt: „Mily szép az Atyafiaknak békességes együttlakozásuk!”

Előttünk áll a magyar Kálvinizmus nagy élő folyama, amelyben mindenki testvér, mindenki bajtárs, senki sem felesleges és senkit sem lehet pótolni. Hozzuk magunkkal az ezeréves magyarság hallgatag tüzét, néma szenvedélyét, az örökkévaló evangéliumnak nagy vigasztalásait és biztatásait, — az eleve elrendelésnek erre a földre és a mi nemzedékünkre vonatkozó fölséges életparancsit.

Vannak közöttünk szegények és gazdagok, egyszerűek és e világ szerint előkelőek, kicsinyek és együgyűek, nagyok és tudósok, de mindnyájan magyarok és reformátusok vagyunk. Magyaroknak és reformátusoknak lenni, erre a nemzedékre nézve azt jelenti: jobban szeretni, többet áldozni, alázatosabbnak és munkásabbnak lenni, „*hinni és szolgálni*”.

Hinni abban, hogy Isten rendelte el életünket és Ő hívott el munkatársainul minket. Az Ő ajándékaira ismerünk azokban a nagy lehetőségekben, amelyek hívogatnak minket és abban a küldetésben, amelyet az Ő akarata reánk, magyarokra és reformátusokra bízott.

Mi hiszünk abban, hogy a magyar nemzettel Istennek nagy céljai vannak. Hiszünk abban, hogy Ő nem akar összetörni és elgázolni minket, hanem nagy feladatokat bíz reánk, hogy azoknak szolgálata által, akármilyen erőtelenségek és gyöngékek vagyunk, közelebb nőjünk a szívéhez. Hiszünk abban, hogy a magyar nemzetet csak egy nagy belső megújulás mentheti meg és ennek a megújulásnak egyetlen forrása az Ige újjászüli hatalma. Tudjuk azt, hogy a nemzeti megújulás nagy művéhez az első lépés saját magunknak megújulása. Azért alázatosan szomjuhozunk és boldogan befogadjuk Isten teremtő gondolatait, melyek a Bibliából és az élő szentlélek állandó bizonyágtételeiből szállanak a szívünkre. Nem tanácskozunk testtel és vérrel, nincsen semmiféle pörünk és patvarkodásunk, tudalában vagyunk erőtelenségünknek és méltatlanságunknak, de bizonyágot teszünk arról, hogy Istennel, mint kicsiny maradék, többségben vagyunk és újra ajkunkra vesszük Pál apostolnak nagy vallomását, amely Bethlen Gábor utolsó sóhajtásából remeg felénk: „Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?”

Szívvel üdvözlöm a második budapesti református Nagygyűlés Díszgyűlésére egybesereglett tagjait, a körünkben megjelent egyházi és világi méltóságokat, szívvel köszöntöm illusztris vendégeinket és a díszgyűlést Kálvin szavaival megnyitom: „Egyedül Istené a dicsőség!”

Postatakarékpénztári csekkszáma 143,916.

Miért kell és miért lehet egyházi és nemzeti újjászületés?

Bevezető előadás a II. református nagygyűlésen 1928 június 2.

Szeretett magyar református testvéreim! Hadd mondjam meg tinéktek legelőször is azt, miért olyan nagy és olyan komoly kérdés az egyházi és nemzeti újjászületés kérdése, hogy egy ilyen sokezer főből álló magyar református tömegnek érdemes érette a lakóhelyéből s a megszokott napi munkájából kimozdulni és vele órákon át figyelemmel szembenézni.

Azért, mert az egyházi és nemzeti újjászületés fényes reménysége mögött — mint jégveréses nehéz felleg a hajnalpiros égen — ott sötétlik egy megdöbbentő lehetőség: *az egyház és a nemzet halálának a lehetősége.*

Mi igenis, nem azért hívtunk ide ma beneteket, hogy elöttetek pusztán reménységeket csillogtassunk meg. Mi, az Isten ígérének újmutatása szerint, azt érezzük szent kötelességünknek, hogy e mai napon *az életet és a halált, a jót és a gonoszt, az áldást és az átkot* egyformán előtökbe adjuk s aztán azt mondjuk néktek az Úr szavaival: „*válaszd az életet, hogy élhess mind te, mind a te magod*”. (V. Mózes 30 : 15,19).

Meg akarjuk tinéktek mondani nyíltan, hímezés-hámozás nélkül: hogyha ez a mi drága magyar református egyházunk, ez a mi édes magyar nemzetünk élni akar, akkor újjá kell születnie; ha pedig nem akar újjászületni, akkor élni sem fog tovább, hanem meg fog halni, elkerülhetetlen és gyalázatos halállal.

*

Mikor hal meg egy nemzet, magyar testvéreim?

Ó, nem akkor, amikor ellenségei a világ négy tája felől rárontanak, vérét veszik és feldarabolják. Ez csak testi halál, a nemzet pedig, éppúgy, mint az egyes ember, lelki élőlény, tehát őreá is áll az, amit Urunk mond: „*Ne féljete azoktól, akik a testet ölik meg, a lelket pedig meg nem ölhetik*”. (Máté 10 : 28a.). A nemzet testi halála akkor, hogyha a lelke többé-kevésbé töretlenül tovább él, csak látszólagos halál s a történelem világosan bizonyítja, hogy előbb vagy utóbb testiképpen is van belőle föltámadás. A nemzet igazi halála, éppúgy, mint az egyéné, a lelki halál, amelyből föltámadás nincsen és nem is lehet többé.

A nemzetnek a lelkét pedig semmiféle más hatalom nem ölheti meg, csak egyedül önmaga vesziheti el. Ez azt jelenti, hogy egy nemzet csak akkor halhat meg, amikor meg akar halni. Halála csak egyféle halálnem lehet: *öngyilkosság*. Meghal egy nemzet akkor, amikor nem akarja többé az életet. Meghal egy nemzet akkor, amikor nem rettent meg többé az üres bölcső és a kiszikkadt anyaméh, sőt egészen természetesnek, mi több: kívánatosnak találja azt. Meghal egy nemzet akkor, amikor ősi szép vise-

letét szégyelni kezdi a cifra idegen rongy előtt ; amikor elfelejti a lelke legmélyéről fakadt ősi dalait és nemzetközi gajdolást tanul helyettük ; amikor nemesak eltűri, hogy ősi, tiszta nyelve egyre jobban kificamodjék, zavaros és visszaszító, zengéstelen és zamattalan szóegyveleggé váljék, hanem még tetszeleg is abban. Meghal egy nemzet akkor, amikor nem tudja és nem akarja többé szeretni a maga fajtáját, a maga vérért és a maga lelkét ; amikor nem tudja és nem akarja többé magát megtagadni érte, nem tud és nem akar áldozatokat hozni érte. Meghal egy nemzet akkor, amikor hitetlenül, reménytelenül és szeretetlenül maga mondja ki önmaga fölött a szörnyű ítéletet, hogy az életre nem érdemes.

Magyar nemzetem, magyar népem, a te halálod is csak ilyen halál lehet.

Azoktól te ne félj, akik a testedet akarták s akarják még most is megölni. Élhetsz tovább, mint csonka törzs, élheted életedet tovább lementszett tagjaiddal is — még pedig a feltámadás napról-napra erősödő reménységével — mindaddig, amíg te magad élni akarsz, amíg a lelked ép, amíg öngyilkos módon te magad le nem mondasz az élet jogáról és az élet kívánásáról. Te csak attól az ellenségtől félj, aki a tested mellett a lelkedet is elveszítheti : tenmagadtól s a beléd férkőzött Gonosztól. Ha ennek engedsz : magad ítéled tenmagadat halálra s végre is hajtod tenmagadon a halálos ítéletet. Ha szívedet már meg nem indítja és meg nem rettentí világra nem jöhető piciny magyarok tízezreinek néma jajszáva s a világrajöttek ezreinek korai kis koporsója : akkor már meghaltál. Ha tehetetlenül, sőt gyönyörködve tűröd, hogy leányaid és asszonyaid bécsi rongyon és párisi pirosítón kapjanak s pókhálósöveten keresztül mutogassák meztelen húsukat ; ha beszédedet, nótádat és táncodat a pesti utcáról és annak bünbarlangjaiból kezded tanulni s ha engeded, sőt magától értődőnek találod, hogy ifjaid és férfaid a szerelmet és örömet is utcáról és bünbarlangokból vásárolják : akkor már meghaltál. Ha kezd neked már nagyon mindegy lenni, micsoda hatalom szedi be tőled az adót, micsoda nyelven hozzák és írják a törvényeidet, micsoda színe van a házaidon lengő zászlónak és melyik marhacsapáson megy át országod határa — mindegy, csak enni- és innivalód legyen elég — akkor már meghaltál.

Magyar nemzetem, magyar népem : te magad ítéled meg, a halál vagy az élet útján vagy-é ?

*

Amelyik nemzet pedig a halál útján van, abban a nemzetben kétségtelenül halálos beteg az egyház is. Mert az egyház nem önmagáért van ezen a földön. Minden földi egyháznak az a feladata, hogy lelki életerőt szállítson annak a nemzetnek testébe, amelyben működési körét kijelölte az élő Isten fölséges akarata. Ahol tehát egy nemzetből a lelki életerő kiveszőben van,

ott az egyház egész bizonyosan nem jól teljesíti a hivatását.

A beteg egyház ugyanolyan végzetes csapás a nemzet testére nézve, amilyen végzetes csapás a emberi testnek a beteg tüdő. Nem tud elegendő tiszta levegőt szállítani. És az ilyen eset annál szörnyűbb, minél tisztább, minél életmentőbb üzenetet bizott egy egyházra nemzete számára az Isten. Mily borzasztó, mikor a beteg tüdejű embernek a legtisztább erdei és hegyi levegő közepette kell a levegőtlenység lassú kínjai közt meghalnia — mert a tüdije már annyira rongált, hogy a kristályos lég áldott isteni ajándékát nem bírja többé a test számára közvetíteni !

Szeretett testvércim, a mi magyar református egyházunkra a legtisztább lelki levegő ajándékát, a maga legdiesőbb életadó üzenetét bízta a kegyelmes Isten : azt, hogy a minden emberi toldástól, földástól és változtatástól ment tiszta Igét, a megváltó Úr Jézus Krisztus elegyítetlen evangéliumát hirdesse nemzetünk számára és váltsa valóra nemzetünk életében. Ó, jaj nekünk, ha nemzetünk beteg, nagyon beteg — de százszor és ezerszer jaj nekünk, ha a mi magyar református egyházunk nem tudja nemzetünk, számára elégségesen közvetíteni a tiszta levegőt, a gyógyulást, az életet, mert maga is beteg !

Isten előtt állunk ma, atyánkfiai, magyar református presbiterck és egyháztagok : Isten előtt kérdezzük meg ma magunktól, egészséges állapot-é az a mi egyházunkban, ha egy-egy lelkészválasztás úgy hasonlít sokszor egy-egy képviselőválasztáshoz, mint egyik tojás — egyik romlott tojás — a másikhoz ; hogy aki egy-egy magyar református presbiterium ülésére betéved, akárhányszor hiheti azt, hogy valamelyik községi képviselőtestület vagy városi közgyűlés viharos és tisztátalan levegőjébe jutott bele ; hogy lehetnek tömegével magyar református egyháztagok, akik keresztelőjükön és talán konfirmációjukon kívül csak akkor kerülnek be a templomba, amikor a koporsójukat viszik be oda ; hogy évről-évre magyar református férfiak és nők nagy sokasága nyugszik bele előre abba, sokszor a legalantasabb anyagi érdekekből, hogy leendő gyermekei ne az ő és ősei tiszta hite szerint, ne az ő és ősei igaz egyházában, ne az ő és ősei templomának fehér falai közt tanulják megismeri a Szentháromság egy Istent ?

Egészséges állapotok-é mindezek ?

Ha erre a kérdésre Isten színe előtt helyesen és becsületesen meg tudtok magatokban felelni, akkor nem vehetitek tőlem rossz néven, hogyha én meg arra a kérdésre, miért kell egyházunknak és nemzetünknek újjászületnie, ezt a nagyon kemény feleletet adom, hogy : azért, mert egyházunk és nemzetünk a halál révén áll, ahonnan csak az újjászületés mentheti ki, újjászületett egyház az újjászületett nemzetet. Azért, mert az egyház és a nemzet életére is szóról-szóra áll az Úr Jézus Krisztus beszédének egyszerű, megdönthetetlen és rettenetes igazsága : „Ha valaki

újonnan nem születik, nem láthatja az Isten országát." (Ján. 3 : 3.) *

Ha figyelmesen szétnéztek régi, kedves református templomainknak — különösen a falusiaknak —, meg azután úrasztali edényeinknek, terítőinknek megkapóan beszédes és gyermeki módon bájos díszítései között, nagyon sok helyen meg fogjátok találni két mesebeli csodamadárnak a képét. Az egyik a phoenix-madár, amely égi tüzben elégve önnön porából újraéled. A másik meg a pelikánmadár, amely önkeblét fölhasítva, a vérével táplálja fiókaát.

Ennek a két madárnak a képe megmagyarázza azt, hogy miért lehetséges egyházi és nemzeti újjászületés.

Lehetséges azért, mert van egy égi tűz, amely föl tudja égetni az ó ember életét úgy, hogy a porából feltámad az új ember. Ez az égi tűz az Istennek Szentlélek. A Szentlélek Isten — és egyedül csak Ő — porrá tudja égetni az önző, az érdekhajhászó, az élvezetvágyó ember-szívet és porából fel tudja támasztani a szerető és önfeláldozó emberszív csodálatos új teremelését. A Szentlélek Isten — és egyedül csak Ő — imádságra tudja tanítani a káromkodó ajkakat és alázatos bűnbevallásra a gögös, kemény lelket. A Szentlélek Isten — és egyedül csak Ő — ki tudja e munkája által égetni egy egyház életéből az elvilágiasodás minden salakját és szennyét és ki tudja csordítani belőle a lelki megtisztulás gyógyító aranypatakját : pénzeszsákján ülő, ólat fedetű, kerítést csináltató, papmaró presbiteriumból Krisztusnak imádkozva dolgozó és harcoló előcsapatát állítja elő s harangjaikra és tornyaikra büszke, lélektelen ekklezsiák tagjait Isten dicsőségét hirdető élő harangokká és világítótornyokká teremti át. Mindezek által pedig a Szentlélek Isten — és egyedül csak Ő — meg tud menteni a haláltól egy egész nemzetet : tűzforgatagával megtisztítja annak lelki levegőjét, gyermekeit hinni, remélni és szeretni tanítja, megáhitatja és megbecsülteti velök a lélek javait és boldogokká teszi őket nemzetük odaadó, önzetlen szolgálatában.

Újjászületés tehát azért lehetséges, mert van Szentlélek Isten és Ő minden emberrel, minden egyházzal, minden nemzettel bármikor megismételheti a phoenixmadár csodáját. Csak kérni kell azt Őtőle, egyre bizóbban, egyre buzgóbban, egyre alázatosabban és egyre győzedelmesebben, Krisztusunk mondja : „*Ha ti gonosz léletekre tudtok a ti fiaitoknak jó ajándékot adni, mennyivel inkább ad a ti mennyei Atyátok Szent Lelekkel azoknak, akik tőle kérik?*” (Luk. 11 : 13.)

Magyar nemzetem, magyar református egyházam, örvendj : a te újjászületésed még lehetséges, mert még él a Szentlélek Isten és Ő bármely pillanatban kész téged a te régi, bűnöktől megvénhedett életedben fölégetni és új, tiszta, ifjú dicsőséges életre újjászülni. Kész neked odaadni csodahatalma és csodaszereleme minden tüzet — de tőled azt kívánja, hogy te pedig

hasítsd fel önkebledet és légy kész a te gyermekeidet önvéréddel táplálni.

Mert a phoenix csodája csak ott lehetséges, ahol a pelikán csodája is végbemegy. Újjászületés isteni részről azért lehetséges, mert van Szentlélek Isten — de a Szentlélek Isten a maga égi tüzet csak oda tölti ki, ahol áldozatra meg-hasadni kész emberi kebleket talál. Újjászületés tehát emberi részről azért lehetséges, mert még van vérünk a gyermekeinkért, a jövőnkért, áldozatra. Amíg van vér a szívünkben, amellyel a gyermekeinket táplálni tudjuk ; amíg a jelent meg tudjuk koplalni a szebb jövő érdekében ; amíg törődünk az ifjúságunkkal és komolyan akarjuk, hogy az jobb legyen minálunk ; míg el tudjuk vonni szánktól a falatot azért, hogy utánunk is felnőhessen egy nemzedék, mégpedig tisztább lelki levegőben, mint amilyenben felnőttünk mi : addig lehetséges az újjászületésünk és csak addig lehetséges.

A Szentlélek csak az olyan egyháztól fordul el szomorúan, mely önkeblének felhasítása, önnön áldozatkészségének a legvégső fokozása helyett örökösen állami könyöradományokért zörget, mint egy nem is mindig szemérmes és azért mégis mindig üres tarisznyájú koldus.

És a Szentlélek csak az olyan boldogtalan nemzetet hagyja magára, amelyik a Szentlélek galambját végzetesen összetéveszti a sült galambbal ; amelyik örökösen idegen hatalmaságok ajtai előtt kuncsorog egy parányi irgalomért, egy hulladéknyi alamizsnáért, de maga tökéletesen elszokik attól, hogy a magából hozzon önmegtágadó áldozatot egy jobb jövő, egy magasabb lét, egy hozzá méltó nagyság és szabadság érdekében.

Phoenix és pelikán : ez újjászületésed titka, nemzetem, egyházam. Csakugyan a titkok titka ez, sőt eszelős bolondság annak, aki még rajta kívül áll. De áldott világossággá lesz az előtt, aki már benne van : akinek a szívébe már belékapott az égi tűz és kezdi ott az ó embert porráégetni ; és akinek keblét már fölhasította a töredelem szekereje és a nyomán megindult az áldozat vérfolyama.

Fel, fel az égő áldozatra és a véres áldozatra, nemzetünk és egyházunk újjászületéséért — fel még ma, én magyar református testvéreim !

Révész Imre.

A lelkészválasztás gyülekezeti jog.

(Folytatás.)

Még egy nagyon gyökeres változásról kell megemlékezni. Ez a felsőbbségnek biztosított az a jog, hogy a lelkészeket szükség esetén, t. i. akár a gyülekezet kérelmére, akár anélkül is, a gyülekezet érdekében, mással kicserélheti. Valójában nem egyéb ez, mint tovább építése annak a mostani törvényünkben is elfogadott gondolatnak, amely a lelkész kérelmére lehetővé

teszi a kicserélést s azt jelenti, hogy a javaslat elfogadása esetén nemcsak a lelkész kívánságára, hanem szükség esetén a gyülekezet vagy a felsőbbség kívánságára is megtörténik a csere. Az pedig, hogy csak a lelkésznek legyen szabad megbontani a köteléket, de sem a gyülekezetnek, sem a felsőbbségnek, a lelkészek számára olyan megokolatlanul adott kedvezés, amely sok esetben keserves bosszút áll egyházi életünkön. Új az is, hogy a cserét, akár a lelkészek kérésére, akár a gyülekezet vagy a felsőbbség kívánságára történik, nem az egyházmegyei közgyűlés, hanem az egyházmegyének és egyházkerületnek a lelkészek elhelyezésére alakított bizottsága engedélyezi, illetőleg rendeli el.

Végül arra kell rámutatni, hogy a törvényjavaslat szerkezete lehetővé teszi azt, hogyha ezen alakban törvénnyé válik s idővel akár az egyházi felsőbbség befolyásának növelése vagy csökkentése, akár a gyülekezeti választás szabadságának kiterjesztése vagy megszorítása mutatkoznak kívánatosnak, ez a törvény minden nagyobb átalakítása nélkül, sőt annak egyszerűbbé tételével történhetik. A javaslat ugyanis különös gondot fordít arra, hogy a gyülekezet hozzájárulása nélkül semmiféle jelentősebb mozzanat ne mehessen végbe; eszerint a felsőbbség részére a célszerűség mértéke szerint, de a túlkapasok kizárása végett ellenőrző rendszabályokkal körülbástyázottan adott jog nyersebb formában érvényesítése, vagy eltörlése a felsőbbségnek, vagy a gyülekezetnek a jogát természetesen kiterjeszti.

Cím és általános szabályok. A cím nem lelkészválasztásról, hanem a lelkészi állások betöltéséről szól, mégpedig azért, mert nem mindenféle lelkészi állás választás útján töltetik be s ebben a törvényjavaslatban, éppúgy, mint a most érvényben álló II. törvénycikkünkben, nemcsak a választott, hanem az egyébként alkalmazott, pl. helyettes- és segédlelkészek miként alkalmazásáról is szó van.

Az 1. §. azt sorolja elő, hogy lelkészi állásra általában kit lehet alkalmazni. Már itt eldőlt az, hogy a javaslat a lelkészeknek a vizsgálati bizonyítvány, vagy a szolgálat minősége és tartama szerint kategóriákba osztását nem fogadja el, mert minden, tehát állandó és önálló hatáskörrel bíró lelkészi állásra, rendes és missziói, intézeti és vallástanító-lelkészi állásra alkalmazhatónak mond minden huszonnégyéves, önálló, magyar állampolgár férfit, akinek lelkészi oklevele van. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy tehát a tanulmányi előmenetelre és a szolgálat érdemére nem kellene tekintettel lenni, sőt e tekintetben később pozitív szabály rendelkezik; csak azt jelenti, hogy a tekintet nem formai csoportosítás alapján állapítatik meg.

Figyelembe kell itt venni, hogy a végleges és önálló állások betöltésénél kellékül van felállítva a magyar állampolgárság, ami azt jelenti, hogy a trianoni határon túl élő magyar testvéreink az állások betöltésénél nem jöhet-

nek számba. Ezt a szomorú eredményt elkerülni azonban a jelen viszonyok mellett nem lehet. A másik, amit meg kell jegyezni, hogy csak férfi alkalmazható. Lelkészképesítő vizsgálatot ugyan nők is tehetnek, (57. §), azonban ezek csak vallástanárok lehetnek.

A 2. § a törvény szerint most is vezetendő törzskönyv felől rendelkezik, melynek tartalmát is megszabja.

A 3. § az önálló hatáskörrel felruházott lelkészek alkalmazásának életfogytigra szólását mondja ki. Svájcban s nevezetesen Genfben és Zürichben a lelkész meghatározott időtartamra választatik s meghatározott időre választás lehetséges az angol presbiterian egyház rendtartása szerint is. Nálunk azonban sokkal több ellenszenvet okozott a papmarasztás rendszere, semhogy az új választás alá vetésről elkeseredés kiváltása nélkül szólni lehetne. Viszont ez a körülmény teszi szükségessé a lelkészi állás betöltésénél a lehető legnagyobb óvatosság biztosítását, mert a rosszul sikerült választás nagyon hosszú időn keresztül érezteti káros hatását.

A 4. és 5. §-ok a lelkészi állás megüresedésének és betöltötté válásának időpontját határozza meg, ami különösen a javadalom-megosztás szempontjából sok esetben nagy jelentőséggel bír.

A 6. § a lelkészi állások betöltése körül esetleg kiválóan nagyfontosságú szerepet betöltő egyházmegyei s egyházkerületi lelkész-elhelyező-bizottságok létesítését és miként alakítását állapítja meg. A bizottság tagjainak megbízása azért van egy esztendei időtartamra korlátozva, hogy szükség esetén a feladatát nem helyesen felfogó, vagy nem elég pontosan teljesítő tagot nehézség nélkül lehessen mással kicserélni. A tagok paritásos aránya egyházi törvényünkön általában végig húzódó elvnek következzék; az is, hogy a bizottság tagjai ne lehessenek ugyanazon ügyben egyszersmind bírók is, meg hogy az egyházmegyei bizottság tagjai ne foglalhassanak helyet az egyházkerületi bizottságban is, szintén az elfogadott elvekből következik; míg az, hogy a bizottság tagjait az egyházmegyei, illetőleg egyházkerületi tisztviselők sorából kelljen választani, a konventi szakbizottság ülésén elhangzott gyakorlati érvek alapján határozott meg.

A 7. § az egyházi törvényeinkben most is ismeretes cseréről rendelkezik, annak megengedését az előző §-ban említett bizottságok hatáskörébe utalván. Új itt az is, hogy nemcsak a rendes és velük egy tekintet alá eső missziói, hanem a vallástanító-lelkészek is bevonhatók a cserébe, ami azért célszerű, mert előfordulhat, hogy a pásztorok lelkész nemcsak jelenlegi helyén, de egyáltalán sehol sem tud lelképásztori szolgálatot megfelelően teljesíteni, ellenben vallástanításra kiválóan alkalmas, míg viszont a tanításba belefáradt lelkész kisebb gyülekezetben s pásztori munkában egészen jól megállhatja helyét.

A 8. § nagy és mélyreható újítást tartalmaz, a lelkészek áthelyezhetésének újítását. Köztudomású, hogy számos esetben az egyébként egészen jóra való lelkész valamely kisebb modortalansággal, vagy tapintatlansággal úgy elvadítja önmagától és néha az egész egyházi élettől a gyülekezetét, vagy annak nagyobb részét, hogy az ő ottani működésén áldás már nem lehet. A gyülekezeti tagok nem egy esetben a fegyelmi panaszok légiját zúdíjták az ilyen lelkész ellen, akit azonban fegyelmi úton az állásról eltenni nem lehet, mert arra okot nem adott; a gyűlölködés és ezzel az egyházi élet teljes aláhanyatlása folytonosan nagyobbodik. Ettől az áldatlan helyzettől akarja megszabadítani az egyházat a 8. §-ba foglalt rendelkezés. Az áthelyezés csak az érdekelt gyülekezet presbiteriumának, vagy az egyházmegyei elnökségnek kezdeményezésére történhetik s csak úgy, ha azt mind az egyházmegyei, mind az egyházkerületi lelkészelhelyező-bizottság megokoltnak látja. Ilyen óvó rendszabályok mellett nem lehet attól tartani, hogy egyes lelkészekkel vagy a gyülekezet rovására igazságtalanságok történhessenek, — annál kevésbé, mert az áthelyezés ügyében is a szabályok megsértése esetén bírói panaszoknak lehet helye. (46. §.)

Rendes lelképásztorok választása. — A választás előkészítése. A 9—11. §-okban az üresedés jelentésének kötelezettsége s az egyházmegye részéről annak folytán teljesítendő feladatok vannak megszabva, lényegileg a mostani törvény idevonatkozó szabályaival egyezően. Különbség azonban, hogy a mostani II. t.-c. 6. §-ában felsorolt négy feladat közül a javaslat 9. §-a csak egyet, e lelképásztori feladatok miként ellátásáról gondoskodást utalja az esperes hatáskörébe, azt is úgy, hogy a végsőleg a lelkészelhelyező-bizottság határozzon; a többi három feladat végzése ellenben már az egyházmegyei elnökség, illetőleg ennek felhatalmazásával eljáró egyházmegyei küldöttség, illetőleg ennek elnöklése mellett a presbiterium feladatává van téve. Különbség van az eljárás határidejében is, mert a mostani törvény nyolc napot tűz ki az esperes ki menetelének végső idejéül, míg a javaslat szerint ez a határidő húsz napra (öt nap után 15 nap) felmehet; ám ezt megokolja az, hogy a javaslat szerint már ezen az első határnapon nagyfontosságú cselekmények történhetnek, amelyeknek kellő előkészítésére tehát megfelelő idő kell.

(Folytatjuk.)

A zsinati ülészak utolsó napja.

Mindenki igyekezett hazafelé. Áldozócsütörtökön valamennyien óhajtottak otthon lenni, a lelkészeket meg a hivatali kötelesség is készítette. Reggel kilenckor kezdődvén az ülés, remélni lehetett, hogy idejében végezni tudnak, hiszen immár csak egynéhány bizottsági jelentés volt hátra az ezen ülészakra kitűzött tárgyak

közül. Nem a törvényalkotás, hanem csak a legfőbb intézkedés körébe tartozók.

Az egyik jelentésnél azonban hosszú vita támadt. A kecskeméti egyetemes jogakadémia ügyében dr. Dóczy Imre az iskolai-ügyi bizottság nevében olyan javaslatot terjesztett elő, mely szerint a református egyház mindaddig ragaszkodik a kecskeméti jogakadémia fenntartásához, míg más felekezeti jogakadémia is fennáll és ennek folytán utasítja a Konventet, hogy a jogakadémia fenntartására államsegélyt eszközöljön ki, a hiányzó összeg fizetésére pedig a konventi kules arányában az egyházkerületeket kötelezi. A javaslat ellen elsőnek Kun Béla szólt. Elmondta, hogy a jogakadémia fenntartása igen sok pénzbe kerül; olyan abnormisan magas tandíjbevétele, amilyen az utóbbi években befolyt, nem lehet számítani, még kevésbé arra, hogy a kultuszminiszter, aki minden jogakadémia megszüntetését óhajtja, államsegélyt adjon. Így normálisan évente 40,000 pengőre menne az az összeg, amivel az egyháznak a jogakadémia fenntartásának biztosításához hozzá kellene járulni. Ebből csak a tiszántúli egyházkerületre 20,000 pengő esnék, holott a mostani hetedfélezeret is nehezen tudja fizetni. Tehát az egyházkerületknél nehézségekbe ütköznék a javasolt kötelezés kimondása és végrehajtása. De ilyen nagy anyagi áldozatot a jogi oktatásért csak akkor volna érdemes hozni, ha annak útján a magunk szellemének terjesztését biztosítanók. Erről pedig az abszenciában végezhetés idején nem lehet szó, viszont, ha bekövetkezik a jogi oktatás reformja, a hallgatók száma úgy le fog esni, hogy a jogakadémia fenntartása még sokkal nagyobb áldozatot kíván. Ezért más javaslatot tett, mely szerint: A református egyház abban az esetben hajlandó a kecskeméti jogakadémiát megszüntetni, ha más felekezeti jogakadémia is megszűnik s az egyház és Kecskemét város megfelelő kulturális kárpótlásban részesül, az ott működő rendes tanárokról pedig gondoskodás történik, tehát a Konvent ilyen irányban tárgyaljon a kormánnyal. Kiss Zsigmond azokat a sérelmeket panaszolta fel, amelyek a kecskeméti jogakadémiát az utóbbi időben a kormányzat részéről érték s melyek azt mutatják, hogy a kormány a jogakadémiát megszüntetni akarja; az autonomia sérelme miatt állásfoglalást javasol. Tóth Lajos azt fejtegette, hogy a református szellemű nevelésnek sokkal nagyobb a jelentősége, mint a jogakadémia erőltetett fenntartásának s ezért figyelmünket inkább az egyetemeken levő ifjúság református nevelésére kell fordítanunk. Kun Béla javaslatát azzal szelidítette, hogy a kecskeméti jogakadémiának nem megszüntetéséről, hanem csak szüneteltetéséről legyen szó a határozatban. Puky Endre a jogi oktatás reformjának szükségességéről és az internátusokról mondott nagy és komoly igazságokat s ezek érdekében tett kiegészítő javaslatot a Kun Béla javasla-

tához. Balogh Jenő arra hivatkozott, hogy Tisza István nagy örömmel vett tudomást a debreceni főiskola helyébe az állami egyetem létesítéséről s ezért ő bizik abban, hogy a debreceni egyetem a régi szellem vára ma is; javasolja tehát, hogy a kecskeméti jogakadémia fenntartására fordított összeget a debreceni egyetem melletti internátusra fordítsák. Ravasz László arra mutatott rá, hogy az egyetemi ifjúság természetesen a központi fekvésű Budapest felé igyekszik legnagyobb számmal, az internátusra tehát itt volna elsősorban szükség. Antal Géza erős logikájú beszédében a felesleges konfliktusoktól óvott. Kiss Zsigmond a maga indítványát visszavonta. Kun Béla pedig a Tóth Lajos enyhítő módosításához hozzájárulván, a Puky Endre és Balogh Jenő javaslatait összefogva, úgy formulázta, hogy az egyház szükségnek tartja a főiskolai intézetek mellett internátusok létesítését. Így aztán csaknem egyhangúlag elfogadtatott az ő javaslata, mely ellen különben a bizottsági előadó sem nyilatkozott.

A többi jelentés közül még az elszakított részekre vonatkozó általános érdekű. Jelentett ugyanis az erdélyi egyházkerületből, hogy a Zsinaton és Konventen nem jelenhetnek meg az új államjogi helyzet és a kormány tilalma folytán. A Zsinat szomorúan veszi ezt tudomásul és biztosítja az elszakított testvéreket arról, hogy olyan munkát igyekszik végezni, mely az idők kedvezőbbre fordultával nekik, a most tőlünk elszakítottaknak is javára váljék.

Ezután megállapították, hogy a következő ülésszak az 1929. év áprilijában lesz s Baltazár Dezső püspök szép imádságával az ülésszak befejeződött.

Különfélék

Az Országos Református Tanáregyesület közgyűlése. Az Országos Református Tanáregyesület folyó évi május hó 29. és 30. napjain tartotta meg Budapesten XXII. rendes közgyűlését. 29-én délután a különböző szakosztályok tartották meg értekezleteiket és másnap 30-án délelőtt a Kálvin-téri templomban tartott istentisztelet után, melyen Csűrös István vallás-tanár imádkozott, a közgyűlés a theol. akad. dísztermében igen díszes keretek között folyt le. Képviseltette magát és üdvözölte az Egyesületet a közoktatásügyi kormány, a dunamelléki református egyházkerület, a budapesti református egyház, az Országos Középiskolai Tanáregyesület, az Ág. Ev., a Kath. Tanáregyesület. A közgyűlést dr. Dóczy Imre mélyenszántó és nagyhatású elnöki beszéde nyitotta meg, melynek kapcsán a közgyűlés táviratilag üdvözölte gróf Klebelsberg Kunó kultusz-minisztert. Az üdvözlések után dr. Rác Lajos

sáropataki theologiai tanár, alelnök értékes felolvasása következett: „Irodalmunk nemzetietlen korának okai” címen, majd dr. Málthé Elek budapesti református gimnáziumi tanár tartott magas színvonalú előadást a klasszikus nyelvek tanításáról és a modern műveltségről. A választmány nagyfontosságú indítványainak és a szakosztályok előterjesztéseinek meghallgatása, megvitatása és elfogadása után, a közgyűlés déli egy órakeret véget ért. Fél kettőkor a budapesti református egyház látta vendégül ebédre a Gellért-szálló Dunatermében a közgyűlés tagjait.

A debreceni református kollégium június hó 12-én, d. e. 10 órakeret tartja évzáró ünnepélyét a Nagytemplomban és az oratóriumban.

A második református nagygyűlés várakozásnak megfelelő szép sikerrel ment végbe. Június 2-án tízezerre menő tömeg vonult az Iparcsarnokba, melynek dísztermében történt a nagygyűlés megnyitása. Forgács Gyula sáropataki lelkész imádsága után, Czeglédi Sándor győri lelkész mondott megnyitó beszédet. —

A délelőtt folyamán dr. Révész Imre debreceni lelkész (előadását lapunkban közöljük), Puky Endre, a képviselőház alelnöke, dr. Kovács J. István theologiai igazgató tartottak előadást. Záróimádságot dr. Viktor János theologiai tanár mondott. Vasárnap reggel 8 órakeret a nagygyűlés résztvevői megkoszorúzták a Kossuth-szobrot és a irredenta-szobrokat. Ezután istentisztelet volt, melyen Janka Károly lelkész imádsága után dr. Baltazár Dezső püspök hirdette az igét. Istentisztelet végeztével díszgyűlés volt, melyet Dókus Ernő nyitott meg. A díszközgyűlésen az üdvözlések után dr. Ravasz László püspök az egyház négy arcáról tartott előadást. A nagygyűlés hódoló távirattal üdvözölte a Kormányzó urat. Több határozati javaslat nyert elfogadtatást, így Vincze Elek javaslata az egyke ellen. — Délután a Fásori református templomban a Filadelfia Diakonisszaegylet fennállásának 25 éves jubileuma ünnepeltetett. Az az áldásokban gazdag második református nagygyűlés mindeképp méltó volt az elsőhöz, — legyen minden sikeréért, minden áldásáért Istené a dicsőség!

Lelkészjubiläum. Meleg ünneplésben részesítette a nagyszalontai gyülekezet szeretett lelkipásztorát, Böszörményi Lajos ny. esperest negyvenéves nagyszalontai lelkészkedése alkalmából.

A felvidéki magyar református egyház konventje a rozsnói fürdőtelepet a rajta levő összes épületekkel megvásárolta árvaház és szeretetintézmények céljaira.

A hevesnagykunsági egyházmegye lelkészei június 7-én tartották értekezletüket Karcagon, amelyen a zsinat elé kerülő több fontos kérdés került tárgyalás alá. Az istentiszteleten predikált dr. Gáborjáni Szabó Gábor, Maklár Károly:

KUN JÓZSEF késműves és műköszörűs Debrecen, Széchenyi-utca 1. sz.

„Lelkészválasztási törvényjavaslat“, Marjay Károly: „Nők választójoga“, Vargha Zoltán: „Belmissziói törvényjavaslat“, Török Imre esperes amerikai útból tartottak előadást.

Lelkészválasztás. A feketegyarmati református egyház nagy szótöbbséggel Bokor Sándor belényesi lelkészt választotta meg pásztorául.

A Hitvédelmi szakosztály június 1-én, pénteken, d. u. tartotta rendes havi gyűlését a kollégium dísztermében, dr. Balla Bertalan elnöklete alatt. Sípos Imre vt. lelkész imádsága után, dr. Ferenczy Gyula nyug. egyet. tanár „Vallás és a nemzeti egység“ címmel tartott értékes előadást.

Lelkészmeghívás. A korán és hirtelen elhalt Gyöngyösi Gyula nagykolcsi lelkész helyére a hívek egyértelemmel testvérét, Gyöngyösi Bálint szamosdobi lelkészt hívták meg.

Keresztyén Leányegyesületek világgyűlése június hó 7—18. napjain megyen végbe Budapestben.

A debreceni tanítótestület június 13-án népközp. iskolai ének- és tornaversenyt rendez.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a laptulajdonos:
Dr. KUN BÉLA.

Hivatalos értesítés.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől

Körlevél az összes iskolák igazgatóihoz.

A „Méliusz“ könyvkereskedésnek hozzám intézett kérelmére, az igazgató urak szíves figyelmébe ajánlom, Móricz Pál, a Petőfi társaság rendes tagja által írott „Hortobágyi legendák“ című könyvnek, vizsgai jutalomkönyvül való használatát.

Megrendelhető a kiadó „Méliusz“ könyvkereskedésben, Debrecen, Piac ucca 26.

A mű bolti árából az „Orte“ jóléti pénztára 15% engedménybe részesül. Bolti ára postaköltéssel együtt 5 pengő.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Pályázat.

A debreceni református Kollégiumnak a debreceni tudományegyetemmel kapcsolatos tanárképző internátusában négy kedvezményes helyre pályázat hirdettetik. A tanárképző internátusi tagság lakás és élelmezés élvezetével jár. Évi ellátási díj legfeljebb 140 P, megokolt esetben ez is mérsékeltek, vagy elengedtek. Az esetleges egyetemi tandíjnak is legalább felét a tanárképző fizeti. A nyelvi szakosok a nyári szünidőben külföldi tanulmányi segélyben részesülhetnek. A tanárképző internátusba olyan református vallású kiváló tanulók vétetnek fel, akik a most végzendő tanévben tesznek érettségi vizsgálatot és a jövő tanévben lépnek az egyetemre. A sajátkezüleg írt folyamodványok a tanárképző-intézet gondnokságához intézendők és f. évi aug. hó 15-ig a református Kollégium igazgatóságához Debrecenbe küldendők. A folya-

modványhoz mellékelni kell az V., VI., VII. és VIII. osztályról szóló bizonyítványok és az érettségi bizonyítvány hiteles másolatát, a születési anyakönyvi kivonatot, a szülők vagyoni állapotáról hatósági bizonyítványt, a tanári pályára alkalmasságról hatósági orvosi bizonyítványt és válasz céljára egy megcímzett levelezőlapot. A folyamodványban jelezni kell a folyamodó atyjának (gyámjának) nevét, polgári állását, lakáscímét, a szak tárgyakat, amelyeket a jelölt választani kíván és azt, hogy mily fokú nyelvismeretei vannak.

Debrecen, 1928 június 4.

Karai Sándor,
kollégiumi igazgató.

SZÁNTÓ JÓZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó-cég

Hódmezővásárhely, Fő-tér (saját ház).

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.

Legcélsezerűbb ajándék lelkész urak részére a palást.

Lelkész és Tanító urak!

Tekintettel a mai nehéz anyagi viszonyokra, az eddigi 6 havi hitel helyett

12 havi részletfizetés mellett
készíték

papi és polgári öltönyöket, palástokat,
női szabóságomban kosztümöket, felöltöket és mindennemű nőiruhákat a legizlésebb kivitelben,
jutányos árak mellett.

TEGDÉS JÁNOS

női és férfiszabó Debrecen, Péterfia-u. 56 sz.

Schuller Sámuel

szobafestő, mázoló és tapétázó mester
Debrecen, Simonffy u. 25. Telefon 806.

Templomfestést vállal.

Költségvetés díjtalan.

Szép és jó munkáért ezüst éremmel kitüntetve.

A szakértő biztonságával vásárolhat mindenki

Kardos László

vászon-, fehérneműek és kelengye üzletében
Debrecen, Kossuth-u. 9. Alapítva 1831. évben

Legnagyobb vászonüzlet!

Jó minőség! Szabott árak! Nagy választék!

Debreczeni István
órásmeister
Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindennemű órák raktára.

Az 1926. évi debreceni iparkiallitáson díszoklevéllel, a budapesti és székesfehérvári orsz. kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábggyár
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.
[Saját házában]. A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ÓR-HÁZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lipót 913-53.

Az 1900. évi párisi világ, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton a m. kir. kormány által díszoklevéllel, az 1927. évi budapesti, székesfehérvári és szentesi kiállításokon a nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél.

SESZTINA LAJOS
vasnagykereskedése

Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

✱

Kitűnő fűtőképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.

Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsír-bödönök, disznóölő-kések, husvágó-gépek.

Telefon 6. és 15-48.

„Méliusz”

könyv-, zenemű-, papír- és írószerkereskedés
DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-ÚT 26.
Telefon: 2-70.

Vizsgai jutalomkönyvek és ifjúsági
könyvtáraknak alkalmas ifjúsági iratok
és egyéb ajándékkönyvek!

Mélyen tisztelt Igazgató,

Mély tisztelettel jelentjük be, hogy a közelgő vizsgák jó előmenetelű tanuló részére egy olyan VIZSGAI JUTALOMKÖNYV készletet hoztunk le, melynek birtokában képesek vagyunk a legnagyobb kereslet kielégítésére.

Ezen jutalomkönyvekből különösen ajánljuk saját kiadásunkban megjelent és a legizlésebb IFJÚSÁGI IRATAINKAT, ill. MESEKÖNYVEINKET.

Gyökössy Endre: Debreceni mesekönyv, kemény kötés	2.— P
Dr. Halmi János: Csevegő virágok, karton kötés	2.— „
Tóth János: Tiszteletes bácsi mesekönyve, kemény kötés	2.— „
Tóth János: Apróságok nagymescország-ból, kemény kötés	2.— „
Móricz Pál: Hortobágyi legendák	5.— „

VIZSGAI JUTALOMKÖNYV.

Szerkesztette **Uray Sándor** debreceni ref. lelkész.
Két kötet (különböző tartalommal).

Igen tetszetős, tarka kötés, piros vászon sarokkal.
Példányonként ára 2 pengő.

Ez a kétféle VIZSGAI JUTALOMKÖNYV élénken megragadja a gyermeki lelket. Tárnya, előadási modora, közvetlen utat talál az ifjúság szívéhez s nemes tartalommal tölti be azt. Vallásos és hazafias, több helyen irredenta irányáért máris nagy keresletnek örvend. Szerkesztő neve s eddigi irodalmi működése kezesség arra, hogy bizvást odaadjuk e nagyértékű köteteket növendékeink kezébe. Az első kötet kisebb, a második kötet inkább nagyobb növendékeknek van szánva.

Miniszterileg jóváhagyott, illetve vizsgai jutalomkönyvekül elrendelt kiadványokból, valamint tanítói és ifjúsági könyvtárak részére megfelelő bel- és külföldön megjelent pedagógiai munkából nagy raktár.

Midőn szolgálataink felajánlásánál a legjobb tudásunkat és előzékenységünket ígérjük, említést teszünk arra vonatkozólag is, hogy a közeljövőben szétküldésre kerülő jegyzékünket szíves áttekintésre méltatni szíveskedjék és az abból megfelelőknek bizonyuló kiadványunkat vállalatunktól megrendelni méltóztassék.

Debreczen város és a Tiszántuli ref. egyházker. könyvnyomda-vállalata.